

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาระดับและลักษณะการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการ หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
ในจังหวัดชลบุรี ตามหลักการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ
ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ
โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในจังหวัดชลบุรีโรงเรียนหนึ่ง จำนวน 15 คน
ในปีการศึกษา 2548

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการ
หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจัด
การศึกษาของโรงเรียนโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ตามบทบาทหน้าที่
กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ
ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 18 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนในโครงการ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จากเอกสารและตำราต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งตัวอย่างแบบสัมภาษณ์จากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดขอบเขตของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการ หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
4. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตที่กำหนด
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความเหมาะสม
6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความชัดเจน และความเหมาะสมของการใช้ภาษา

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ในการศึกษาวิจัยโดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและโครงสร้างเพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์

1. ดร.ภารดี อนันต์นารี	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.สมโภชน์ เอนกสุข	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	อาจารย์พิเศษภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม และช่วงเดือนกันยายน 2549 โดยการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน โรงเรียนหนึ่งในจังหวัดชลบุรีที่บ้านที่ละคน จำนวน 15 คน

การจัดกระทำกับข้อมูล

เนื่องจากข้อมูลที่ได้มาโดยวิธีการสัมภาษณ์ จึงใช้พรรณนาวิเคราะห์ และไม่มีการแปลความหมายของผลการสัมภาษณ์ แต่แยกเป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา 8 องค์คณะบุคคล คือ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา

ประกอบกับเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงบรรยายตามรายละเอียดข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ โดยขั้นแรกได้นำเสนอเป็นตารางแยกระดับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยแบ่งระดับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา เป็น 5 ระดับ (Wilcox's model "Ladder of Participation") ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมรับทราบข้อมูล

ระดับที่ 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมให้คำปรึกษา

ระดับที่ 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมตัดสินใจ

ระดับที่ 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมปฏิบัติ

ระดับที่ 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมสนับสนุน

และนำเสนอตารางแยกลักษณะการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แล้วนำเสนอผลการสัมภาษณ์ที่ละคนจนครบทั้ง 15 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือ ผู้วิจัยต้องวิเคราะห์และตีความข้อมูลที่ได้ตลอดเวลาขณะปฏิบัติภาคสนาม มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของประเด็นคำถามโดยทบทวนคำถามตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ และตรวจสอบความถูกต้องของคำสัมภาษณ์ โดยขณะสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะบันทึกแถบเสียงคำสัมภาษณ์

แล้วนำมาถอดความเป็นคำสัมภาษณ์ ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงของคำตอบโดยใช้หลัก
 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) คือ คำตอบแต่ละครั้งของการสัมภาษณ์
 เป็นข้อมูลที่สอดคล้องตรงกัน ทั้ง 3 ครั้ง เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือ หากคำตอบ
 แต่ละครั้งไม่ตรงกัน จะถือเอาข้อมูลที่ตรงกันอย่างน้อย 2 ครั้ง และถ้าสัมภาษณ์แล้วได้ข้อมูล
 ไม่ตรงกันเลยทั้ง 3 ครั้ง ควรมีการตรวจสอบจากองค์คณะบุคคลในกลุ่มเดียวกันเพื่อวิเคราะห์ว่า
 ข้อมูลใดน่าเชื่อถือที่สุด ทั้งนี้ การตัดสินใจควรตั้งอยู่บนฐานข้อมูลหลักฐานและเหตุผลที่น่ามาอ้างอิง
 เป็นสำคัญ

การสรุปผลและการจัดทำรายงานการวิจัย

นำเสนอข้อมูลการสัมภาษณ์ในรูปแบบตารางเพื่อง่ายต่อการจัดกลุ่มลักษณะคำตอบ และ
 ได้เขียนรายงานพรรณนาวิเคราะห์ แยกระดับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ใน 4 ด้าน คือด้านวิชาการ
 ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยจัดเรียงคณะกรรมการ
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์การสรรหาที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ไว้
 8 องค์คณะบุคคล คือ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา
 แล้วเขียนรายงานเป็นความเรียงพรรณนาลักษณะการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ
 ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป